Wärtsilä Oyj Abp:n lausunto valtioneuvoston jatkokirjelmästä hiilirajamekanismin soveltamisalan laajentamiseksi jatkojalostustuotteisiin ja mekanismin kiertämisen ehkäisemiseksi

Wärtsilä Oyj Abp Eduskunnan talousvaliokunnalle

Viite: UJ 20/2026 vp (U 19/2026 vp)

Tausta lausunnon antamiselle

Wärtsilä kehittää ja valmistaa teknologioita, jotka vähentävät meri- ja energiasektorin päästöjä. Tuemme EU:n ilmastotavoitteita ja hiilivuodon torjuntaa. Valtaosa Suomessa valmistamistamme moottoreista, generaattorikoneikoista ja järjestelmistä viedään EU:n ulkopuolelle, ja niiden komponentit hankitaan globaaleista toimitusketjuista. Siksi hiilirajamekanismin (CBAM) laajentaminen jatkojalostustuotteisiin vaikuttaa kohdallamme suoraan suomalaisen vientiteollisuuden kilpailukykyyn.

Wärtsilä lausuu kunnioittaen seuraavaa:

1. Tuemme valtioneuvoston kantoja

Wärtsilä tukee U-jatkokirjelmän täydentäviä kantoja. Pidämme erityisen tärkeinä seuraavia:

- Soveltamisalan on perustuttava objektiivisiin ja läpinäkyviin hiilivuotoperusteisiin kriteereihin.
- Tavaraluokkien listaa ei pidä merkittävästi laajentaa neuvoston yleisnäkemyksestä ilman vaikutusarviointeja.
- Harkitsematon laajennus voi aiheuttaa kilpailukykyongelmia ja saatavuushäiriöitä sekä asettaa kyseenalaiseksi mekanismin WTO-yhdenmukaisuuden.
- Toteutuneiden päästötietojen käytön on oltava lähtökohtaisesti mahdollista, ja monimutkaisille tuotteille on voitava asettaa globaalit oletusarvot ilman korotuskertoimia.

Pidämme keskeisenä myös valtioneuvoston U 19/2026 vp:ssä muodostamaa ja jatkokirjelmässä toistamaa kantaa, jonka mukaan laajennus voisi olla **perusteltua suunnata erityisesti tuontituotteisiin, joista valmistetut lopputuotteet suuntautuvat merkittävissä määrin EU:n sisämarkkinoille**.

2. Neuvottelut ovat etääntyneet edellä mainitusta kriteeristä

Neuvosto lisäsi komission ehdottamaan noin 180 tuoteluokkaan noin 200 tavarakoodia. Parlamentti esittää 443 tuoteluokan lisäämistä komission ehdotukseen verrattuna. CBAM:n osuus Suomen kokonaistuonnista nousisi nykyisestä 3,8 prosentista 9,2 prosenttiin neuvoston ja 13,7 prosenttiin parlamentin mallissa.

Komission oman arvion mukaan monet neuvoston ja parlamentin lisäämät tavarakoodit jäävät hiilivuotokriteerien kynnysarvojen alle, ja niiden hiilivuotoriski on vähäinen. Parlamentin lisäyksissä tällaisia koodeja on runsaasti. Noin 150 parlamentin lisäämälle tuotekoodille ei ole selkeää korvattavuusperustetta.

Parlamentin lisäyksistä Suomen tuonnissa kymmenen suurimman tavaraluokan joukkoon nousisivat muun muassa seuraavat:

- muuntajat ja sähkömuuttajat (CN 8504)
- venttiilit (CN 8481)
- polttomoottorien osat (CN 8409)
- voimansiirtoakselit, kampiakselit ja vaihteistot (CN 8483).

Nämä ovat kone- ja energiateknologian ydinkomponentteja. **Niistä valmistetaan monimutkaisia lopputuotteita, jotka menevät pääosin EU:n ulkopuolelle** eivätkä EU:n sisämarkkinoille. Ne eivät siis täytä valtioneuvoston itse asettamaa kriteeriä.

Esitämme, että Suomi pyrkii kolmikantaneuvotteluissa siihen, että parlamentin lisäämät/laajentamat kone- ja sähkökomponenttien nimikkeet jätetään CBAM-laajennuksen ulkopuolelle. Tämä koskee erityisesti 8409, 8413, 8481, 8483, 8501, 8503 ja 8504 -alkuisia nimikkeitä.

3. Hallinnollinen taakka on suhteeton saavutettaviin hyötyihin nähden

Valtioneuvosto edellyttää, ettei laajennuksen hallinnollinen taakka kasva suhteettomaksi hiilivuodon torjunnan hyötyihin nähden. Jatkokirjelmän luvut osoittavat, että tämä riski on todellinen:

- Tullin karkean arvion mukaan Suomeen tulisi noin 250–300 uutta CBAM-velvollista, eli velvollisten määrä voisi tuplaantua vuodesta 2028 alkaen.
- Suomen kansallinen tulo-osuus laajennuksesta olisi noin 2–3 milj. euroa vuodessa.

Monimutkaisten tuotteiden päästötietojen raportointi edellyttää yrityksiltä investointeja tietojärjestelmiin ja lisää myös viranomaisten työmäärää merkittävästi.

Valtioneuvosto pitää hyvänä, että komissio tarkastelee kynnysarvoa säännöllisesti. Tarkastelussa on kuitenkin otettava huomioon, että laaja tuotekate voi luoda painetta kynnysarvon laskemiseen ja tuoda yhä uusia maahantuojia velvoitteiden piiriin. Myös neuvoston esittämän vuosittaisen soveltamisalan tarkastelun on perustuttava samoihin objektiivisiin kriteereihin ja tuotekohtaisiin vaikutusarvioihin.

4. Oletusarvot ja toteutuneet päästöt

Tuemme neuvoston **artiklan 7(7) mallia. Siinä komissio voi asettaa monimutkaisille jatkojalostustuotteille globaalit oletusarvot ja jättää korotuksen pois, kun arvoketju on monimutkainen**. Oletusarvojen on vastattava todellisia päästöjä, eikä niiden käyttö saa toimia rangaistuksena.

Emme kannata parlamentin esitystä, jonka mukaan korkean kiertoriskin maa- ja tuoteyhdistelmille sovellettaisiin lähtökohtaisesti oletusarvoja. Esitys on ristiriidassa Suomen kannan kanssa toteutuneiden päästötietojen käytöstä. Lisäksi on **varmistettava, että akkreditoituja todentajia on riittävästi.**

5. Vakaviin häiriöihin tarvitaan tarkasti rajattu keino

Valtioneuvosto suhtautuu kriittisesti toimivallan siirtoon komissiolle. Sen mukaan siirtoa on vähintäänkin rajattava tarkemmin, ja esimerkiksi huoltovarmuuden kannalta vakaviin haasteisiin on etsittävä ratkaisut erikseen. Neuvoston yleisnäkemys on tehnyt juuri tämän rajauksen. Komission olisi ensin annettava täytäntöönpanosäädös, ja siinä sen olisi esitettävä objektiiviset kriteerit sekä perustelut sille, miksi lievemmät keinot eivät riitä.

Laajennus koskee tuhansia teknisesti monimutkaisia tuotteita, ja vaikutukset on arvioitu puutteellisesti. Siksi tällaista tarkasti rajattua menettelyä tarvitaan. **Esitämme, että Suomi tukee neuvoston mallia parlamentin esittämän koko artiklan 27 a poistamisen sijaan**.

6. Laajennuksen rinnalle tarvitaan vientimekanismi

CBAM rasittaa EU:n ulkopuolelle vietäviä tuotteita niiltä osin kuin ne sisältävät EU:n ulkopuolelta tuotuja komponentteja, osia ja materiaaleja. Monet jatkojalostajat kuten Wärtsilä ovat päästökaupan ulkopuolella, joten päästökaupan ilmaisjakoa koskevat muutokset eivät ratkaise niiden kustannusnoususta johtuvaa vientikilpailukykyongelmaa.

EU:n sisäistä jalostusta on vaikea hyödyntää monimutkaisissa lopputuotteissa, joissa voi olla jopa satojatuhansia osia. Se ei siksi korvaa vientiratkaisua.

- Sisäinen jalostus on erityinen tullimenettely, eikä se ole käytännössä toimiva ratkaisu EU:n jatkojalostavien viejien kilpailukykyhaasteisiin. Vaikka sisäinen jalostus voi tarjota tullihuojennuksia tuontipanoksille, jotka jalostetaan EU:ssa ja viedään sen jälkeen uudelleen, kyseessä on vaativa tullivalvonnan alainen menettely, johon liittyy lupa-, vakuus-, menettelyn päättämis-, tunnistamis- ja jäljitettävyys-, saanto- sekä kirjanpitovaatimuksia. EU:n tulisi siksi ottaa käyttöön

tehokas vientisuojamekanismi, joka estää CBAM:iin liittyviä panoskustannuksia heikentämästä EU:n jatkojalostavien valmistajien kansainvälistä kilpailukykyä.

Pidämme myönteisenä, että neuvostossa käsitellään Ranskan aloitetta vientimekanismista. Esitämme, että Suomi tukee WTO-yhteensopivaa mekanismia, joka kattaa myös arvoketjun loppupään ja saman tuotekatteen kuin laajennus.

Yhteenveto

Wärtsilä pyytää talousvaliokuntaa tukemaan jatkokirjelmän kantoja ja edellyttämään, että Suomi pyrkii kolmikantaneuvotteluissa seuraaviin tavoitteisiin:

- Laajennus suunnataan valtioneuvoston kriteerin mukaisesti sisämarkkinoille suuntautuviin tuotteisiin, ja parlamentin lisäämät kone- ja sähkökomponentit jäävät ulkopuolelle.
- Hallinnollinen taakka pysyy oikeassa suhteessa saavutettaviin hyötyihin.
- Monimutkaisille tuotteille asetetaan globaalit oletusarvot ilman korotusta.
- Artiklasta 27 a hyväksytään neuvoston tarkasti rajattu malli.
- Laajennuksen rinnalle luodaan koko arvoketjun kattava vientimekanismi.

Helsingissä 6.11.2026

Wärtsilä Oyj Abp

Mikael Ohlström

General Manager, Public Affairs

mikael.ohlstrom@wartsila.com